

PROGRAM DELA

2015

Črnomelj, december 2014

**Pripravila: Anja Panjan Trgovčič,
direktorica Knjižnice Črnomelj**

1. UVOD

Program dela je dokument, ki določa obseg, vsebino in organizacijo dela v knjižnici. Za uspešno izvedbo programa je zelo pomembno sprotno dogovarjanje med zaposlenimi, uporabniki in okoljem, saj želimo, da bi bila naša knjižnica sodobna, aktualna in vsebinsko bogata. Ob tem velja poudariti, da gre za okvirni program dela za prihodnje leto, saj vsi parametri financiranja dejavnosti še niso znani.

Knjižnica Črnomelj, kot osrednja knjižnica, opravlja svojo dejavnost na območju občine Črnomelj, na osnovi pogodbe "O opravljanju knjižničnih storitev v občini Semič" upravlja s tamkajšnjo krajevno knjižnico.

Osnova za pripravo programa so zakonski in podzakonski akti, ki se neposredno nanašajo na knjižnično dejavnost, poleg tega tudi Strateški načrt Knjižnice Črnomelj za leta 2015-20120, narejenega v oktobru 2014. Knjižnica Črnomelj je po zakonu tista, ki je dolžna opravljati knjižnično dejavnost pod pogoji, ki jih določa Zakon o knjižničarstvu¹ (v nadaljevanju Zakon) ali drugi podzakonski akti. Ustanovitelj pa je dolžan izpolniti vsaj minimalne pogoje za nemoteno opravljanje dejavnosti, v okviru Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe² (v nadaljevanju Pravilnik).

Knjižnica s svojo dejavnostjo mora zajeti vse skupine prebivalstva in celotno območje za katerega ji je naloženo izvajati to dejavnost, torej mora vsem ponuditi približno enake možnosti.

2. NALOGE IN CILJI

Sodobna, k uporabniku usmerjena splošna knjižnica je oblikovana kot prostor navdiha (branje, razmišljanje, različni mediji, lastna ustvarjalnost, igra), kot prostor učenja (neformalno izobraževanje, priložnostno učenje, samostojno učenje, svetovanje, pomoč, informiranje o možnosti dostopa do znanja) ter, kot prostor srečevanj in druženj (javne debate, predavanja, diskusije...).

Za člane knjižnice je uporaba gradiva in storitev brezplačna, prav tako udeležba na prireditvah in izobraževanjih, kar nam prinaša številne potencialne prednosti pri umeščanju v kulturni in izobraževalni prostor. Splošne knjižnice imajo kar nekaj prednosti, ki jih umeščajo v okolje kot tretje prostore in iz katerih lahko izhajajo pri uveljavljanju svoje vloge v današnji družbi:

- so zaupanja vredne ustanove z dolgo tradicijo, ljudje jih podpirajo;
- še vedno pomenijo zanesljivost pri iskanju in izbiri informacij;
- so prostor srečevanja, središče lokalne skupnosti, še posebej v manjših okoljih;
- v skupnostih spodbujajo in podpirajo enakost za vse;
- spodbujajo osebni razvoj s podporo vseh vrst učenja, pismenosti, kvalitetnega preživljanja prostega časa in socialne aktivnosti;
- so protiutež globalnemu svetu s predstavljanjem lokalnih vsebin;
- so javna služba in kot take kategorija socialne države.

Osnovni namen splošne knjižnice je nabava in posredovanje knjižničnega gradiva na različnih medijih in opravljanje z zakonom določenih storitev, s čimer knjižnica zadovolji potrebo

¹ Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. 87/2001)

² Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. 73/2003 in 70/2008)

posameznika ali skupine ljudi po izobraževanju, osebni rasti ter željo po sprostitvi in razvedrilu.

Naloge splošne knjižnice:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zbiranje, obdelovanje, varovanje ter posredovanje domoznanskega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- pridobivanje, urejanje in posredovanje informacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- svetovanje in pomoč pri izbiri in uporabi knjižničnega gradiva ter informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- sodelovanje v vseživljenjskem izobraževanju,
- oblikovanje knjižnične mreže (krajevne knjižnice v manjših krajih),
- organizacija posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle ter ljudi s posebnimi potrebami,
- organizacija kulturnih prireditev, ki so povezane dejavnostjo knjižnice,
- spremljanje in uvajanje novosti (od načina dela, do nove opreme...) v knjižnici,
- konstantno izobraževanje strokovnega kadra,
- sodelovanje z ostalimi knjižnicami v informacijskem sistemu,
- sodelovanje z ostalimi javnimi zavodi pri organizaciji prireditev in izvajanju programa knjižnice,
- ugotavljanje potreb prebivalstva, kar narekujejo hitre spremembe, katerim smo priča,
- merjenje uspešnosti delovanja knjižnice, priprava poročil in planov dela.

Cilji splošne knjižnice:

- ostati informacijsko središče, ki služi potrebam prebivalcem po izobraževanju, raziskovanju,
- ostati središče medkulturnega dialoga (z zbiranjem ter predstavitvijo gradiva avtorjev, ki prihajajo iz različnih kulturnih okolij),
- povečati število članov (s tem, da se izpolnijo za to določeni pogoji, kot so organiziranje knjižnične mreže),
- ostati komunikacijsko središče (omogočiti prebivalcem lokalne skupnosti souporabo njenih prostorov, tako društvom, kot tudi raznim interesnim skupinam in posameznikom),
- ostati kulturno in sprostitveno središče (organizirati ali soorganizirati kulturne prireditve, razstave ter opremiti prostor za uporabo avdio-vizualnega gradiva knjižnice za potrebe članov knjižnice)
- s pomočjo partnerjev (Zavod za zaposlovanje, ...) oblikovati center za svetovanje, tako mladim, ki se odločajo za poklicno pot, kot tudi brezposelnim in tistim, ki iščejo drugo zaposlitev,
- z ustreznimi prostori ter ustrezno postavitvijo knjižnične zbirke omogočijo članom knjižnice, kot tudi njenim uporabnikom, enostaven dostop do gradiva,
- s sodobnimi pristopi (oglaševanje prireditev in dogodkov, novitet v knjižnici, predstavitev dela zaposlenih knjižnice tako medijem, kot tudi skupinam in posameznikom) poskušati pritegniti čim večje število ljudi v knjižnico in s tem povečati ali vsaj zadržati isto število obiskovalcev ter izposojajo knjižničnega gradiva.

3. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE

Program dela 2015 je pogojen z dosedanjim delovanjem, strokovnimi izkušnjami, strokovnimi zahtevami ter izhaja iz naslednjih predpisov.

Zakoni:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002-ZUJIK),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo in spremembe (Uradni list RS, št. 96/2002, 123/2006, 7/2007, 53/2007, 65/2007, 56/2008, 4/2010, 20/2011, 100/2011, 111/2013),
- Zakon o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne program Republike Slovenije v kulturi (Uradni list RS, št. 24/1998, 108/2002, 77/2008),
- Zakon o obveznem izvodu publikacij (Uradni list RS, št. 69/2006, 86/2009),
- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/1991, 45/1994, 8/1996, 36/2000, 127/2006),
- Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/2002, 110/2002, 20/2004, 23/2005, 62/2005, 75/2005, 113/2005, 21/2006, 68/2006, 131/2006, 33/2007, 65/2008, 69/2008, 74/2009, 40/2012-ZUJF),
- Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002, 79/2006, 46/2007, 103/2007, 45/2008, 83/2009, 21/2013, 78/2013),
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/1999, 124/2000, 79/2001, 30/2002, 56/2002, 127/2006, 14/2007, 109/2008, 49/2009, 38/2010, 107/2010, 110/2011, 46/2013, 101/2013),
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/2012, 55/2012, 96/2012, 104/2012, 105/2012, 25/2013, 46/2013, 47/2013, 56/2013, 63/2013, 99/2013, 101/2013, 107/2013),
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 (Uradni list RS, št. 101/2013)
- Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 128/2006, 16/2008, 34/2008, 19/2010, 18/2011, 43/2012, 90/2012, 12/2013),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 21/1995, 9/2001, 30/2001, 43/2004, 17/2006, 139/2006, 68/2008, 85/2010, 47/2013, 110/2013),
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS 86/2004, 113/2005, 51/2007, 67/2007, 94/2007),
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 56/2002, 72/2003, 126/2003, 70/2004, 53/2005, 14/2006, 68/2006, 1/2007, 57/2007, 17/2008, 58/2008, 69/2008, 80/2008, 120/2008, 20/2009, 48/2009, 91/2009, 98/2009, 107/2009, 13/2010, 13/2010, 59/2010, 85/2010, 94/2010, 107/2010, 35/2011, 110/2011, 27/2012, 40/2012, 104/2012, 20/2013, 46/2013),
- Zakon o javni agenciji za knjigo Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 112/2007, RS 40/2012, 63/2013),
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 56/1999, 64/2001, 43/11).

Podzakonski predpisi:

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Črnomelj. UL RS 6/2004.
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS (Uradni list RS, št. 45/1994, 43/2006),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/2003, 70/2008, 80/2012),
- Pravilnik o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij (Uradni list RS, št. 90/2007),
- Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. 42/2004, 14/2009),

- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (Uradni list RS, št. 127/2004, 107/2008),
- Pravilnik o izvedbi javnega poziva in javnega razpisa (Uradni list RS, št. 93/2005, 43/2010),
- Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti (Uradni list RS, št. 9/2009, 108/2011),
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014–2017 /ReNPK14–17 (Ur.l. RS, št. 99/201).

Drugi dokumenti:

- Standardi za splošne knjižnice za obdobje 2005–2015 (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2005),
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev (1995),
- Sklep o ustanovitvi Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost (Uradni list RS, št. 34/2002),
- Domoznanska dejavnost v knjižničnem informacijskem sistemu Slovenije, 1992,
- IFLA načela za hrambo knjižničnega gradiva in za ravnanje z njim, 2000.

4. KADER

Na osnovi druge alineje 36. člena Zakona o knjižničarstvu (Ul., RS 87/2001) morajo knjižnice za izvajanje knjižnične javne službe imeti ustrezno število ustrezno usposobljenih strokovnih delavcev. Strokovni delavci knjižnice, ki izvaja javno službo, morajo imeti predpisano vrsto in stopnjo izobrazbe ter opravljen bibliotekarski strokovni izpit. Po Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ul RS 73/2003) se določajo minimalni kadrovske pogoji za izvajanje javne knjižnične službe. Knjižnice zaposlujejo strokovne, upravne, manipulativne in administrativno – tehnične delavce.

Poleg zakonskih novosti v zadnjih letih prihaja do sprememb v organizaciji dela knjižnice in zahtev s strani uporabnikov. Zakon o knjižničarstvu in podzakonski akti določajo merila za število zaposlenih, opise in obseg del in časovno določajo roke za uskladitev dejanskega stanja s predpisanim. Glede na odstopanje od standardov in nedoseganje slovenskega povprečja za število zaposlenih bo Knjižnica Črnomelj v sodelovanju z ustanoviteljicami morala ustrezno rešiti ta neskladja in postopno izpolniti zakonsko predpisane pogoje.

Glede na Pravilnik o pogojih, ki določa minimum za opravljanje dejavnosti, bi morala knjižnica imeti zaposlenih 8 strokovnih delavcev. In sicer, za opravljanje nalog iz 2. člena Zakona o knjižničarstvu 6 ter za opravljanje dodatnih nalog iz 16. člena še 2 dodatna delavca.

Knjižnica ima trenutno 6 strokovnih, enega upravnega ter dva s polovičnim časom zaposlena tehnična delavca.

Število redno zaposlenih delavcev glede na izobrazbo

stopnja izobrazbe	strokovni delavci	upravni delavci	tehnični delavci	skupaj
III.	0	0	0,5	0,5
IV.	0	0	0,5	0,5
V.	2	0	0	2
VI.	2	0	0	2
VII:	2	1	0	3
skupaj	6	1	1	8

Po Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, kot določa 14. člen, ima splošna knjižnica pravico za opravljanje nalog iz 2. člena Zakona o knjižničarstvu do najmanj 0,32 strokovnega delavca na 1.000 prebivalcev in najmanj 1 administrativno-tehničnega oziroma manipulativnega delavca na 10.000 prebivalcev. Za opravljanje dodatnih nalog iz 16. člena zakona ima knjižnica še vsaj po 0,32 strokovnega delavca za vsako od teh nalog, ki jo izvaja.

Knjižnica ne izpolnjuje zakonsko predpisanih pogojev glede števila zaposlenih, ki jih določa Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS, št. 73/2003). Ta pravilnik določa minimalno število zaposlenih strokovnih delavcev -za Knjižnico Črnomelj 8 strokovnih delavcev (sedaj le 6).

Število strokovnih delavcev – glede na standard

VSEBINA	Standard	Stanje
5 strokovnih delavcev / 10.000 prebivalcev	9	6
1 manipulativni ali tehničnega delavec / 10.000 prebivalcev	2	0,5+0,5
1 strokovni delavec za razvoj računalniške mreže, komunikacij in programske opreme na 40 računalnikov	1	0
1 upravni delavec / 50.000 prebivalcev	1	1
1 delavec za računovodska in administrativna dela do 10.000 prebivalcev	2	0
SKUPAJ	15	8

Standard pa celo predpisuje 10 strokovnih delavcev ter po eden manipulativni in tehnični delavec. Torej knjižnica dosega samo 60% standarda glede na potrebe po strokovnih delavcih ter 50% standarda glede na potrebe po manipulativnih in tehničnih delavcih.

Ob tem je potrebno opozoriti, da:

- nima strokovnega delavca za razvoj računalniške mreže, komunikacij in programske opreme
- nima zaposlenega profesionalnega računovodjo in administrativnega delavca.

V letu 2015 upamo, da bo Občina Črnomelj podprla in financirala opravljanje pripravništva bibliotekarja v knjižnici Črnomelj. Dodatna pomoč pripravnika nam bi vsaj malo zapolnila kadrovsko vrzel in nam olajšala pomoč pri organizaciji in realizaciji programa za leto 2015.

Potrebne zamenjave (bolniške oz. druge morebitne odsotnosti in povečan obseg dela) bomo reševali z zamenjevanjem turnusov zaposlenih.

5. STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV V KNJIŽNICI

Strokovni delavci knjižnice se imajo v skladu s 44. členom kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti dolžnost in pravico strokovno izpopolnjevati in dopolnjevati svoje znanje z novostmi knjižničarske stroke na ustreznih seminarjih v ustanovah in knjižnicah.

Za izobraževanje se bomo odločali tehtno in preudarno, pridobljena znanja bodo zaposleni prenašali na svoje sodelavce. Ključna področja izobraževanja:

- udeležba na seminarjih republiške matične službe NUK in Ministrstva za kulturo,
- udeležba na zborovanjih slovenskih knjižničarjev (v zmanjšanem obsegu),

- udeležba na tečajih COBISS - za posodobitev poslovanja, ki prehaja iz programa COBISS 2 v COBISS 3 (vsi strokovni delavci),
- dopolnitev znanja za svetovanje pri izbiri gradiva (psihologija uporabnikov),
- dopolnitev znanja za informacijsko svetovanje (vsi strokovni delavci),
- pridobivanje in nadgrajevanje znanj za uspešno in kvalitetno delo s uporabniki in uspešno medosebno komunikacijo (vsi delavci),
- obisk knjižnih in bralno-kulturnih prireditev, seminarjev, posvetov
- sodelovanje in udeleževanje posvetov Območne knjižnice – Knjižnica Mirana Jarca - brezplačno,
- delovanje v strokovnem bibliotekarskem društvu in sekcijah,

Izobraževanja bomo prilagodili finančnim zmožnostim, potrebam in ponudbi.

Predviden načrt izobraževanj za leto 2015 obsega:

Izobraževanje	Udeleženec izobraževanja
Posvetovanje Zveze bibliot. društev Slovenije –sekcije za splošne knjižnice	Direktorica/strokovni delavec
Cobiss izposoja, medknjižn.izposoja, statistika (Izum, MB.)	Strokovni delavci
Redni sestanki območnosti in izobraževanja direktorjev	direktorica
Strokovne srede (MKL LJ)	Strokovni delavci
Ostala izobraževanja	Strokovni delavci

6. OPREMA IN VZDRŽEVANJE

V letu 2015 želimo nadaljevati z ureditvijo arhiva v Krajevni knjižnici Semič in kupiti dodatne regale za ureditev le-tega ter posodobiti, tudi v Črnomlju, računalniško (IKT) opremo (prijava na razpis).

V Knjižnici Črnomelj bomo nabavili klimatske naprave, saj je delo v poletnem času nevzdržno in temperature segajo tudi čez 30 °C.

Planiramo, da bomo skupaj z Občino Črnomelj in Dijaškim domom uredili klančino za invalide. Čedalje več uporabnikov opozarja na veliko pomanjkljivost dostopa tudi za starše, ki v knjižnico pridejo z otroškimi vozički.

7. STROKOVNO DELO: NABAVA, OBDELAVA, IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Najbolj osnovna dejavnost knjižnice, zapisana tudi v zakonu, je nabava in obdelava gradiva, ki ga knjižnica daje v izposojno ter ga hrani. Z jasno opredeljenimi cilji Letnega načrta nakupa gradiva je moč doseči, da je izgradnja knjižnične zbirke bolj sistematična, posledično temu bolj transparentna, pa tudi racionalnejša.

V javni interes na področju knjižnične dejavnosti sodijo:

- optimalna ponudba knjižničnega gradiva,
- ponudba informacij in storitev, ki so osredotočene na kulturne, izobraževalne, informacijske in socialne potrebe okolja,
- informacijsko opismenjevanje in podpora vseživljenjskemu učenju,
- zagotavljanje prostorskih pogojev in opreme za uporabo gradiva, pridobivanja informacij in smotrne izrabe prostega časa v knjižnici,
- omogočanje dostopa do domoznanske zbirke za lokalne študije,
- omogočanje dostopa do svetovnih virov informacij, zlasti s pomočjo elektronskih publikacij in interneta,
- medknjižnična izposoja iz domačih in tujih knjižnic.

Programu dela 2015 prilagamo tudi izdelan Plan nakupa gradiva 2015.

8. STORITVE IN NJIHOVA DOSTOPNOST, UPORABNIKI

OBRATOVALNI ČAS IN DOSTOPNOST STORITEV

Obratovalni čas knjižnice je čas, ko je knjižnica odprta in izvaja storitve za uporabnike in sicer v času, ki ustreza največjemu številu potencialnih uporabnikov. Minimalni obseg je določen v 12. členu Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS 2003, št. 29.)

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic določa obratovalni čas:

- za osrednjo knjižnico 8 ur dnevno, 5 dni v tednu, ob sobotah 5 ur,
- krajevna knjižnica 15 ur tedensko (do 6000 prebivalcev).

Plan 2015:

	Delovnik		Sobote		Skupaj		Presežek v %
	Uredba	Plan	Uredba	Plan	Uredba	Plan	
Črnomelj	40	60	5	5	45	65	144%
Semič	15	22	0	2	15	24	150%
Skupaj	55	82	5	7	60	89	148%

Priložen je Delovni čas Knjižnice Črnomelj in Krajevne knjižnice Semič 2015.

Zavedamo se, da smo javni zavod in da delujemo zaradi uporabnikov. Z delovnim časom se jim želimo približati in omogočati, da nas lahko obiskujejo in so deležni naših storitev.

Knjižnica Črnomelj in Krajevna knjižnica Semič bosta zaprti en delovni dan v juliju (3.7.2015) zaradi strokovnega izpopolnjevanja. Termin bomo uskladili s svetom zavoda, ki bo tudi sprejel sklep o zaprtosti knjižnice.

INFORMACIJSKA SLUŽBA IN OPISMENJEVANJE UPORABNIKOV

Informacijska služba je ena izmed pglavitnih nalog knjižnice. Ta obsega:

- uvajanje uporabnikov v iskanje in rabo vseh informacijskih virov,

- neposredno individualno pomoč pri iskanju odgovorov na informacijske potrebe uporabnikov,
- dajanje informacij, ki se nanašajo na informacijsko službo -neposredno ali posredno (telefon, e-pošta),
- predstavitve knjižnice in knjižničnega gradiva ter storitev knjižnice (ob projektu Rastem s knjigo; obiskih skupin iz vrtca; vključenih v izobraževanje odraslih ZIK-Črnomelj; drugih skupin in posameznikov).

Osnovne storitve knjižnice so dostopne vsakomur v obsegu, ki ga določa uredba. Te storitve se nanašajo na izposajo gradiva, posredovanje informacij in bibliopedagoško delo oziroma usposabljanje uporabnikov za uporabo knjižnice.

Knjižnica nudi uporabnikom brezplačno pomoč pri uporabi javnih katalogov in jim posreduje enostavne informacije o gradivu in iz gradiva, ki je v lasti knjižnice in do katerega ima knjižnica dostop.

Enostavna informacija je tista, ki jo knjižničar pridobi z uporabo enega informacijskega vira. Informacijska služba je organizirana v vseh enotah knjižnice in jo izvajajo vsi zaposleni, ki delajo z uporabniki; bolj strukturirane informacije podajajo informatorji – uslužbenci z visokošolsko izobrazbo. Zanje porabijo več časa in več virov, včasih gre za pravo raziskovanje.

Ob projektih Rastem s knjigo (za osnovnošolce in srednješolce) bomo pripravili predstavitev sistema COBISS, s tem v povezavi tudi uporabo kataloga Cobiss/opac.

ORGANIZACIJA POSEBNIH OBLIK DEJAVNOSTI ZA OTROKE, MLADINO IN ODRASLE NAMENJENE K SPODBUJANJU BRALNE KULTURE

V skladu s 16. členom Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS 87-4446/2001) so splošne knjižnice v okviru javne službe dolžne organizirati tudi posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture.

Prav tako Zakon o knjižničarstvu v 16. členu zahteva, da knjižnice sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju ter izvajajo dejavnosti za skupine s posebnimi potrebami.

V naslednjem letu bomo organizirali naslednje za pospeševanje bralne kulture:

Dejavnosti oz. projekti za otroke:	Kratek opis projekta in njegov pomen
<p>BRALNI KLUB ZA PREDŠOLSKE OTROKE KNJIŽNI MOLJČEK</p> 	<p><i>Bralni klub za predšolske otroke Knjižni moljček. Je projekt pri katerem se družimo ob poslušanju pravljic, ki jih pripoveduje ali bere pravljíčarka. Pravljíce podoživljamo z risanjem, oblikovanjem, z lutkami, s petjem in s plesom. Namenjen je predšolskim otrokom in otrokom 1. razreda devetletke v občini Črnomelj in Semič. Vezan je na šolsko leto. Kot je že v navadi, bomo tudi naslednje leto imeli v KC Semič zaključno prireditev.</i></p>

<p>BRALNI PROJEKT »PRAVLJIČNI POTUJOČI KOVČEK«</p> 	<p>Tudi ta projekt je vezan na šolsko leto. Bralni projekt <i>PRAVLJIČNI POTUJOČI KOVČEK</i> je projekt, ki ga izvajamo v sodelovanju z vrtci in osnovnimi šolami črnomaljske in semiške občine. Namenjen je predšolskim otrokom in učencem 1. razreda devetletke. Tudi v šolskem letu 2014/15 smo kovčke opremili s knjigami, didaktičnimi igračkami ter CD-ji. Družine bomo povabili k branju kvalitetne otroške literature (izbor je narejen na osnovi strokovnih priporočil), vzpodbujali družinsko branje in povezali splošno knjižnico, vrtce, šole in družine.</p>
<p>Dejavnosti oz. projekti za mladino:</p>	<p>Kratek opis projekta in njegov pomen</p>
<p>Bralni klub »SREČANJA S KNJIŽNIČARKO«</p> 	<p><i>Bralni klub »SREČANJA S KNJIŽNIČARKO«</i> je projekt razvijanja bralne kulture in vključuje otroke od osmega do dvanajstega leta starosti.</p> <p><i>S projektom želimo spodbuditi interes in motivacijo za branje, prispevati k izboljšanju medsebojnih odnosov, omogočiti, da prepoznajo branje kot vir informacij in znanj ter kot zabavo in užitek.</i></p> <p><i>Na naših srečanjih bomo brali pravljice, prebirali pesmice, ilustrirali pravljичne junake, prepevali, plesali. Zgodbe, ki jih bodo otroki brali doma, bodo na naslednjem srečanju predstavili vsem zbranim na srečanju. Poleg tega, pa bodo iz pripovedovane knjige prebrali tudi odstavek, ki jim je bil najbolj všeč.</i></p>
<p>SLOVENSKI KNJIŽNIČNO-MUZEJSKI MEGA KVIZ</p> 	<p><i>Kviz je namenjen učencem druge in tretje devetletke osnovne šole. Spodbuja sodobne oblike učenja in poučevanja, ustvarjalnost in inovativnost, raziskovanje in branje, virtualne in dejanske obiske kulturnih ustanov. Učenci ga rešujejo samostojno, v šoli v okviru knjižnično informacijskih znanosti KIZ, šolskih predmetov, interesnih dejavnosti, branja za bralno značko.</i></p> <p><i>Letošnji cikel (2014/15) je posvečen obdobju starega Egipta. Deveti cikel z naslovom STARI EGIPT – ZAKLADNICA ČUDES so pomagali ustvarjati sodelavci Narodnega muzeja Slovenije, ki so pripravili odlično razstavo z naslovom Mumija in krokodil: Slovenci odkrivamo dežele ob Nilu.</i></p>
<p>PROJEKT»RASTEM S KNJIGO«</p>	<p><i>Nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture Rastem s knjigo izvaja Javna agencija za knjigo RS (JAK) v sodelovanju s splošnimi knjižnicami, slovenskimi osnovnimi in srednjimi šolami, osnovnimi šolami s prilagojenim programom, zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter osnovnimi in srednjimi šolami v zamejstvu.</i></p>

Cilji nacionalnega projekta Rastem s knjigo so:

- spodbujanje dostopnosti kakovostnega in izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja;
- promocija vrhunskih domačih ustvarjalcev mladinskega leposlovja;
- spodbujanje motivacije za branje pri šolarjih in njihovega obiskovanja splošnih knjižnic;
- motivacija založnikov k večjemu vključevanju sodobnih slovenskih piscev v založniške programe za mladino ter povečevanje deleža izdanega izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja.

Projekt Rastem s knjigo pripravlja JAK v sodelovanju z delovno skupino, ki vključuje predstavnike Ministrstva za kulturo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Pionirske - centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri MKL, Zavoda RS za šolstvo, Združenja splošnih knjižnic, Sekcije šolskih knjižnic pri ZBDS, Društva šolskih knjižničarjev Slovenije, Društva slovenskih pisateljev ter JAK kot nosilke projekta.

V šolskem letu 2014/15 izvajamo:

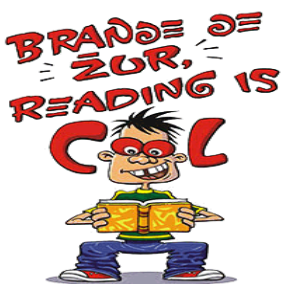
- Rastem s knjigo OŠ - za učence 7. razredov

Za letošnje šolsko leto (2014/2015) je izbrana knjiga pisatelja Slavka Pregla *Odprava zelenega zmaja* z ilustracijami Marjana Mančka (22.000 izvodov).

- Rastem s knjigo SŠ - za dijake 1. letnikov

Za letošnje šolsko leto (2014/2015) je bila na podlagi javnega razpisa JAK izbrana knjiga pisateljice Suzane Tratnik, *Ime mi je Damjan* (22.000 izvodov).

**BRANJE JE ŽUR,
READING IS COOL:**
projekt za širjenje bralne
kulture v tujem jeziku

Branje je žur, reading is cool je projekt za spodbujanje branja med mladimi, ki povezuje javne knjižnice in šole po Sloveniji. Namen projekta je predstaviti branje kot prijetno dejavnost v neformalnem okolju, ki ne spominja na šolo, temveč se osredotoča na bralca ter na teme in značilnosti, ki zanimajo srednješolce. Bistveno vlogo imajo mladi moderatorji, ki so tudi sami navdušeni bralci.

Partnerska knjižnica izbere šest knjig, ki so vsaj večinoma na voljo tudi v slovenskih prevodih, da lahko v skupini sodelujejo tudi učenci s slabšim znanjem angleščine. Knjige izberejo mladi moderatorji, ki se s knjižničarji dogovorijo o programu srečanjske bralne skupine med šolskim letom.

Cilj projekta je:

Povečati zanimanje mladih za branje leposlovja, med njimi vzbuditi željo po komunikaciji in skozi komunikacijo preko izkušenj drugih zoreti.

Dejavnosti oz. projekti za odrasle:	Kratek opis projekta in njegov pomen
<p>BRALNI KLUB ZA ODRASLE</p> 	<p><i>Bralni klub za odrasle ima namen privabiti v Knjižnico več odraslih bralcev, ki pa naj ne bi bili samo pasivni bralci pač pa tudi prenašalci sporočil. Tudi tisti, ki si bodo izmenjali mnenja o užitkih ob prebiranju del. Zagotovo se jim bo ob tem še povečala motivacija za prebiranje literarnih del, kajti najpomembnejše v naših življenjih je, da berejo odrasli, ki dajejo zgled otrokom, da bodo živeli v okolju razvitih bralnih navad in bodo potrebo po branju ponotranjili.</i></p> <p><i>Bralni klub bo tudi v naslednjem letu sodeloval z bralnimi klubi drugih knjižnic. Ob zaključku bomo v goste povabili slovenskega pisatelja.</i></p>
<p>LITERARNI NATEČAJ »LEPOTA BESEDE – Z besedo iščemo in ustvarjamo lepoto«</p> 	<p><i>Literarni natečaj LEPOTA BESEDE pripravljamo v sodelovanju z JSKD - Območna izpostava Črnomelj. V aprilu razpišemo literarni natečaj in do začetka septembra sprejemamo prijave udeležencev in njihova literarna dela iz Bele krajine in širše Dolenjske, ter zadnja leta tudi prispevke Slovencev Slovenskega doma KPD Bazovica na Reki in KPD Slovenski dom iz Zagreba. Priskele pesmi in prozo strokovno pregleda in oceni strokovni ocenjevalec ali ocenjevalka. V novembru pripravimo pesniško delavnico za udeležence natečaja in zaključno prireditve v Cerkvi Svetega Duha v Črnomlju, na kateri v sodelovanju z Gledališko skupino ZIK Črnomelj in glasbenimi gosti širši javnosti predstavimo njihove literarne izdelke. Ob tej priložnosti izide tudi knjižica z izbranimi prispevki.</i></p>
<p>BRALNA ZNAČKA ZA ODRASLE</p>	<p><i>Že četrto leto prijazno vabimo k Bralni znački za odrasle. Naš namen je spodbujanje bralne kulture, zato v branje ponudimo paleto kakovostnih knjig različnih žanrov.</i></p>
Dejavnosti oz. projekti za osebe s osebnimi potrebami	Kratek opis projekta in njegov pomen
<p>DRUGAČNE PRAVLJICE – projekt za otroke in mladino s posebnimi potrebami</p> 	<p><i>Projekt »drugačne pravljice« je namenjen otrokom in mladostnikom in odraslim s posebnimi potrebami in sicer varovancem VDC Črnomelj in enote v Vinici, Bivalne enote ter OŠ Milke Šobar Nataše (šola s prilagojenim programom). Samo izvajanje projekta je strokovno zelo zahtevno in potrebuje veliko priprave.</i></p> <p><i>S projektom delamo promocijo knjige in branja, pripovedovanja, druženja, komuniciranja, medsebojnega sodelovanja, sožitja z naravo tudi pri posameznikih s posebnimi potrebami.</i></p> <p><i>Cilj projekta je približati knjigo tej ciljni skupini, po drugi strani pa vzpodbuditi razvijanje domišljije in drugih jezikovnih zmožnosti (pripovedovanja), razvijati vztrajnost pri branju ter</i></p>

	<i>predvsem širiti besedni zaklad in sposobnost jezikovnega izražanja. Na koncu načrtujemo zaključno prireditvev.</i>
--	---

Ostale prireditve za otroke in mladino

VRTEC NA OBISKU V KNJIŽNICI: predstavitveni ogled knjižnice s pravljico uro, mesečni obiski skupin po dogovoru, ustvarjalna delavnica s pomočjo knjige – v obeh enotah knjižnice. Obiski so namenjeni predvsem prvim poučnim pedagoškim uram.

OBISK KNJIŽNIČARKE V VRTCU: po dogovoru vrtčevske skupine obiše knjižničarka; tematske urice s pravljico in knjižno vzgojo. Za knjižnico je pomembnejši obisk v knjižničnih prostorih, a tudi ta oblika je dobrodošla in širi bralno kulturo med predšolskimi otroki.

UGANKA MESECA: enkrat na mesec za mlade reševalce sestavimo uganko. Ob koncu meseca izžrebamo 1 reševalca in mu podelimo knjižno nagrado.

RAZSTAVE LIKOVNIH IZDELKOV OTROK: popestritev sten na mladinskem oddelku knjižnice

MOJA NAJLJUBŠA KNJIGA: glasovanje v slovenski akciji za osnovnošolce;

USTVARJALNE DELAVNICE: izvedba glede na dogodke za otroke in odrasle

POVEZOVANJE VRTCEV IN OSNOVNIH ŠOL S KNJIŽNICO: priprava prireditve, razstave oz. izvajanje različnih dejavnosti v knjižnici in v vrtcih ali šolah

POVEZOVANJE Z DRUGIMI JAVNIMI ZAVODI NA OBMOČJU OBČIN (za odrasle in otroke): kvalitetno in dobro sodelujemo z: JSKD OI Črnomelj, Glasbena šola, Srednja šola Črnomelj, VDC, Kulturni center v Semiču, KUD Zlata Skledica; RIC; osnovne šole, vrtci, Gledališka skupina ZIK Črnomelj.

Ostale prireditve za odrasle:

Prireditve za odrasle obiskovalce so postale pomemben del kulturne ponudbe v našem okolju:

LITERARNI VEČERI: upoštevamo predvsem želje domačih ljudi, ki želijo v naših prostorih predstaviti svoje delo (umetnostno ali strokovno), saj nas k temu zavezujeta tudi načeli domoznanstva in dobrega sožitja z okoljem; gostimo tudi znana imena slovenske pisatelj-ske/pesniške ustvarjalnosti;

STROKOVNA PREDAVANJA: na temo domoznanstva in zanimivosti našega območja; duhovnosti, osebne rasti,

RAZSTAVNA DEJAVNOST: popularizacija našega rednega dela, domoznanstva, pomembnih obletnic;

POTOPISNA PREDAVANJA

RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE: V Krajevni knjižnici Semič organiziramo začetni računalniški tečaj, ki je namenjen predvsem starejšim in upokojencem. Računalniški tečaj traja 30 ur. Poteka 2 krat tedensko, in sicer vsak torek od 12.00 do 14.00 in četrtek od 9.00 do 11.00, po 2 šolski uri. Naučite se osnov poznavanja računalniške opreme, računalniških programov, poudarek je na svetovnem spletu (internet) in uporabljanju elektronske pošte. Udeleženci prejmejo tudi strokovno gradivo. Za začetni računalniški tečaj ni potrebno predhodno računalniško znanje. Tečaj je brezplačen.

PRIREDITEV OB SKLOPU KULTURNEGA IN OBČINSKEGA PRAZNIKA, JURJEVANJA, ČRNFESTA, MARTINOVANJA, OB DNEVU SPLOŠNIH KNJIŽNIC, 3.DECEMBRA

NOVE DEJAVNOSTI V LETU 2015
Bralna srečanja v Domu starejših občanov: že v letu 2014 smo se z Domom starejših občanov Črnomelj dogovorili za sodelovanje. Poskusno bomo izvedli projekt branja za starostnike. K sodelovanju bomo povabili tudi prostovoljce.
Branje in ustvarjanje s prostovoljci: pravljичne urice v izvedbi prostovoljcev-dijakov SŠ Črnomelj
Moje počitnice v knjižnici³: organiziranje dejavnosti za otroke in mladino v času počitnic; počitniški paketi s knjigami
Kamišibaj: papirnato gledališče: organizacija izobraževanj za učitelje OŠ in vzgojitelje
Škratmobil, mobilna socialno-kulturna platforma za otroke in mladino: sodelovanje v projektu Škratmobil: pričujočima ciljnim skupinama prinaša pisano paleto aktivnosti, ki so zastavljane glede na specifične potrebe lokalnih skupnosti v Beli Krajini, kjer se bo projekt tudi odvijal; izvedba delavnic različnih vsebin (Škratmobilovi partnerji: Zavod za uveljavljanje vizualne kulture Vizo, Izobraževalni center za zdravo življenje Educor, Javni zavod kulturni dom Semič, KUD Plac)
Obisk Bibliobusa in Nodija iz Knjižnice Mirana Jarca: v prvi polovici leta naj nas bi obiskal bibliobus novomeške knjižnice in zaokrožil po črnomaljski in semiški občini. Ob tem bomo pripravili program in se poveselili z risanim junakom Nodijem.

NAČRTUJEMO TUDI:

DOKONČANJE SISTEMATIČNEGA POPISA VSEH SPOMINSKIH OBELEŽIJ IN SPOMENIKOV NA OBMOČJU OBČINE ČRNOMELJ (Knjižnica Črnomelj je oktobra 2011 prejela sklep občinskega sveta občine Črnomelj št. 131-1/2011, s katerim je občinski svet pooblastil Knjižnico Črnomelj za pripravo popolnega in sistematičnega popisa vseh spominskih obeležij in spomenikov na območju občine Črnomelj).

Trenutno smo v fazi usklajevanja podatkov z Združenjem borcev za vrednote BORCEV NOB Črnomelj, Javnim zavodom za varstvo kulturne dediščine Novo mesto (ZVKDS OE NOVO MESTO), Zgodovinskim arhivom Ljubljana, enota za Dolenjsko in Belo krajino.

Knjižnica bo zbirko predstavila v elektronski obliki. Ta popis in fotodokumentacija zbirke bo postavljena na spletni portal Kamra, kar bo prineslo večjo prepoznavnost vsebine zbirke.

³ Okvirni plan v prilogi.

OBJAVE NA SPLETNI PORTAL KAMRA

Na spletni portal Kamra, (portal slovenskih splošnih knjižnic in muzejev) bomo objavili Slovar črnomaljskega narečnega govora, avtorja mag. Janeza Kramariča, ki smo ga izdali novembra 2014 in Spominska obeležja v občini Črnomelj.

IZDAJA BROŠURE

V naslednjem letu bomo obeležili 20-letnico smrti Lojzeta Krakarja. Ob tem bomo izdali krajšo brošuro in pripravili prireditev v počastitev njegovega delovanja.

9. ZAKLJUČEK

Spremembe v družbi danes zahtevajo tudi spremembe v delovanju splošnih knjižnic.

Storitve morejo biti oblikovane po meri okolja in različnih skupin prebivalcev. Nujno je upoštevanje njihovih potreb in želja ter razvijanje novih storitev v smeri poslanstva in vizije v skladu s širšimi družbenimi interesi in razvojem družbe.